

Temat i zagadnienia do realizacji dla klasy 6 b w terminie 17-25.06.20r.

Drodzy uczniowie **przepiszcie temat do zeszytu i wykonajcie tam ćwiczenia**, podzielcie swoją pracę na etapy, wykonajcie zadania w trakcie terminu realizacji, nie odsyłamy pracy.

Do zeszytu przepiszcie także notatkę zaznaczoną niebieską czcionką.

TEMAT :

Jak mówimy, jak piszemy? Pisownia ą, ę.

Trudne głoski nosowe om, on.

Poznajemy zasady pisowni em, en.

Uzasadniamy pisownię wyrazów wymianą głosek.

Utrwalamy poznane wiadomości ortograficzne.

Kiedy napisać *ą*, *ę*?

- **Napisz ą lub ę w wyrazach rodzimych i zapożyczonych, które zostały całkowicie spolszczone**
- *ą* – *pączek, wawóz, wąż, kąt, wąsy, pstrąg, płasy, pieniądze, ład,*
- *ę* – *kolęda, wędrować, potężny, węch, klęska, jarzębina, pędzel.*

- **Pisziesz (zgodnie z wymową) przed spółgłoskami szczelinowymi (wymawianymi łagodnie, bez „wybuchu”) f, w, s, z, ś, ź, sz, ż, ch.**
- *wawóz, wąsy, brązowy, stęchły, węższy, więzień, gęsty, gęś, grzęźnie, węższy, węże, węch*

- **Pisziesz (niezgodnie z wymową) przed spółgłoskami „wybuchowymi” tj. zwarto-szczelinową p, b, t, d, c, dz, cz, ć, dź, dż, k, g.**
- *kąpać, rąbać, kępa, wątroba, sprzęt, bąk, węgiel, drżący, ręce, pędzony, tęcza, chęć, bądźmy*

- **Napisz ą lub ę, gdy głoski te wymieniają się nawzajem w innych formach gramatycznych danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych**
- *dąb – dęby*
- *ząb – zęby*
- *księga – książ*
- *pięć – piąty*
- *rząd – rzędy*
- *pamiętka – pamiętać*

- **Napisz ą na końcu wyrazu:**

- w 3. osobie liczby mnogiej czasu teraźniejszego
śpiewają, chodzą, piszą, wiedzą, chcą, spacerują, myślą;
- w 3. osobie liczby mnogiej czasu przyszłego prostego
zaśpiewają, napiszą, zobaczą, pomyślą;
- w narzędniku liczby pojedynczej rzeczowników, przymiotników i odmieniających się jak przymiotniki zaimków
z matką, nad nią, nad nią, ciekawą książką, zieloną chustą, pierwszą, wspólną, swoją;
- w bierniku liczby pojedynczej przymiotników
twoją, moją, starszą, ciekawą.
- **Napisz ę na końcu wyrazu:**
- w bierniku liczby pojedynczej rzeczowników rodzaju żeńskiego, np.:
ławkę, tablicę, wodę, lodówkę;
- w mianowniku i bierniku niektórych rzeczowników rodzaju nijakiego liczby pojedynczej, np.:
ciele, ramię, znamię, niemowlę, kurczę, prosię, żrebię, pisklę, imię;
- w 1. osobie liczby pojedynczej czasu teraźniejszego oraz przyszłego prostego, ale tylko wtedy, gdy 2. osoba ma końcówkę -esz, -isz, -ysz
- *maluję – malujesz* (2. osoba)
- *mówię – mówisz* (2. osoba)
- *niszczę – niszczysz* (2. osoba)
- *biegnę – biegiesz* (2. osoba)
- **Pisz ą, ę przed spółgłoskami l, ł:**
- *płynął, płynęli; wziąłem, wzięli*
Zwróć uwagę na wymowę tych czasowników. Wymawiamy je jako [płynoł, płyneli, wzięołem, wzięeli].

Kiedy napisać *om, on, en, em* ?

- **Pisz *om, em* (zgodnie z wymową) przed *p, b***
- *om* przed *p* – *pompa, kompas, kompot, kompania*
- *om* przed *b* – *bomba, plomba, kombinacja, klomb*
- *em* przed *p* – *stempel, temperatura*
- *em* przed *b* – *membrana, emblemat*
- **Pisz *on, en* przed spółgłoskami zwartymi *t, d***
- *on* przed *t* – *konto, kontrola*
- *on* przed *d* – *konduktor, kondukt, kondor, kondycja*
- *en* przed *t* – *renta, mentalny, mentol*
- *en* przed *d* – *mendel, kalendarz*
- **Pisz również *on, en* przed *k, g***

- **on przed k** – *konkurs*
on przed g – *kongres, Kongo, Marengo*
- **Pisz grupy liter *om, em, on, en* bez względu na wymowę (przeważnie niezgodnie z wymową) przed spółgłoskami wymawianymi łagodnie, bez „wybuchu” (czyli przed szczelinowymi), a więc przed *f, w, s, z, sz, ch***
  - *komfort,*
  - *konwój,*
  - *konserwa,*
  - *benzyna,*
  - *pensja,*
  - *sensacja,*
  - *koncha,*
  - *sens,*
  - *konszachty.*
- **Napisz *om, on, em, en* w wyrazach rodzimych przed przyrostkami *-ka, -ko***
  - *kromka,*
  - *stonko,*
  - *łazienka,*
  - *powiedzonko,*
  - *plecionka,*
  - *ziarenko,*
  - *stajenka,*
  - *stonka.*
- **Pisz *-om* w celowniku liczby mnogiej rzeczowników wszystkich rodzajów**

Ćwiczenie 1

Uzupełnij notatkę.

W zakończeniach

- większości czasowników w 1. Osobie lp. w czasie teraźniejszym i przyszłym prostym piszemy ....., na przykład: „robić” – czas teraźniejszy: ja ....., czas przyszły prosty: ja .....,
- czasowników w 3. osobie lm. czasu teraźniejszego i przyszłego prostego piszemy ....., na przykład: malować – czas

teraźniejszy: oni ....., czas przyszły prosty: oni .....

Ćwiczenie 2

Do podanych zakończeń wyrazów dopisz odpowiedni początek spośród podanych w ramce.

KA, KOM, KON

.....PLET	.....TO	.....SAĆ
.....TOMIERZ	.....BINEZON	.....PIEL
.....STYTUCJA	.....DYCJA	.....PUTER
.....FITURA	.....BAJN	.....FLIKT

Ćwiczenie 3

Przeczytaj tekst, a następnie wykonaj polecenia.

To dopiero był koncert! Zasiadłem w fotelu, włączyłem radio i zamknąłem oczy, żeby nic mnie nie rozpraszało. Słyszę brawa – to wszedł dyrygent. I nagle znalazłem się w sali koncertowej. Dyrygent poprawił muszkę, podniósł pałeczkę i zaczęła płynąć muzyka. Po kolei odzywały się różne instrumenty – skrzypce, wiolonczela, kontrabas, później dołączyła do nich perkusja – bębny i talerze. Dyrygent wciąż nadawał tempo orkiestrze. Nagle rozbrzmiały gromkie oklaski, a ja się obudziłem. Okazało się, że zasnąłem.

a) Uzupełnij zdania wyrazami z tekstu zawierającymi *en* lub *on*.

- Największym spośród ..... smyczkowych. Jest .....

- Podczas ..... niemal każdy ..... używa batuty.

b) Wyszukaj w tekście czasowniki, które w 3. osobie liczby pojedynczej czasu przeszłego kończą się na *-ał*, *-ęła*. Zapisz je w tej formie, a następnie podaj bezokoliczniki.

.....
.....

Ćwiczenie 4

Przepisz tekst. Przekształć formy wyróżnionych czasowników tak, aby wypowiedź dotyczyła wydarzeń, które już się odbyły.

Mruczek **ściągnie** z biurka taśmę klejącą. **Zacznie** zabawę. **Pociągnie** za jeden koniec. **Stanie** i **mrugnie** oczyma. Po chwili **zwinie się** w kłębek i **zaśnie**.

.....
.....
.....

Ćwiczenie 5

Uzupełnij zdania podanymi rzeczownikami w odpowiedniej formie.

Nagrania odbywają się w pomieszczeniu za .....
Przyglądałam się lśniącom ..... samochodu. } SZYBA

Wszystkim ..... w scenariuszu trzeba poświęcić sporo czasu.
Z wielką ..... przysłuchiwałem się tej audycji. } UWAGA

Pod ..... znajdują się nazwiska osób, które nie zdały egzaminu.
Zrobiłam zdjęcie trzem ..... na obrazie. } KRESKA

Powodzenia, owocnej pracy.